

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 09:35
Diariernr: 09/2653
Handläggare: Irene Reuterfors-Mattsson
Avdelning: Avdelningen för juridik
Datum: 2009-06-11
Mottagare: Kommundirektör
Kommunstyrelsen
Landstings-/regiondirektör
Landstingsstyrelsen
Rubrik: En ny Offentlighets- och sekretesslag
Bilagor: 1 Jämförelsetabell: Offentlighets- och sekretesslag/Sekretesslag (1980:100) (prop. 2008/09:150, bilaga 7)
2 Jämförelsetabell: Sekretesslag (1980:100)/Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:150, bilaga 8)

CIRKULÄR 09:35

Kommundirektör
Kommunstyrelsen
Landstings-/regiondirektör
Landstingsstyrelsen

En ny Offentlighets- och sekretesslag

Sekretesslagen (1980:100) ersätts av en ny Offentlighets- och sekretesslag (SFS 2009:400, prop. 2008/09:150), [se länk till lagtexten](#).

Den nya lagen, som träder i kraft den 30 juni 2009, utgör en omarbetning av sekretesslagen i syfte att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad.

Den nya lagen är tydligare och mer användarvänlig än den tidigare sekretesslagen bl.a. genom att

- lagen förses med en innehållsförteckning som gör att det går snabbt att orientera sig i lagen,
- lagen delas upp i avdelningar och fler kapitel,
- kapitlen förses med underrubriker,
- långa och svårlästa paragrafer delas upp i flera kortare paragrafer,
- grundläggande begrepp som används på sekretessområdet definieras
- och används i lagen, och
- grundläggande principer som styr tillämpningen av sekretesslagen förs in i lagen.

I förarbetena till den nya lagen finns två jämförelsetabeller i vilka det anges vilka bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen som motsvaras av vilka bestämmelser i sekretesslagen och vice versa (bilaga 1 och 2).

Inga materiella förändringar

Den nya lagen innebär inga materiella förändringar av tidigare sekretessbestämmelser, och inte heller några generella förändringar när det gäller sekretessgränser mellan myndigheter t.ex. mellan myndigheter inom en kommun eller ett landsting. Denna fråga är ännu inte behandlad. Däremot har vissa förändringar redan införts när det gäller hälso- och sjukvård inom kommuner och landsting (SFS 2008:356, se cirkulär 2008:55).

Skaderekvisiten

Det raka och det omvända skaderekvisitet har behållits i den nya lagen, liksom absolut sekretess.

Ny struktur på lagen

Den nya lagen har delats in i sju avdelningar. Varje avdelning innehåller olika kapitel. Dessa numreras i ordningsföljd. Varje kapitel innehåller underrubriker som gör att det snabbt går att få en överblick över dess innehåll.

Som framgår ovan har ingen ändring gjorts vad gäller sekretessgränser mellan och inom myndigheter. Omfattande paragrafer i sekretesslagen har delats upp i flera paragrafer vilket inte medfört nya sekretessgränser. För att undvika att uppdelningen av omfattande paragrafer i sekretesslagen ska ge intryck av att nya sekretessgränser eftersträvas har paragrafer vilka delats upp i flera paragrafer i regel hållits samman under samma fetstilsrubrik, se t.ex. socialtjänstsekretessen i 7 kap. 4-6 §§ sekretesslagen som motsvaras av 26 kap. 1-9 §§ i den nya lagen.

Någon ändring i sak i förhållande till sekretesslagen är dock inte avsedd. Bedömningen av om det föreligger olika verksamhetsgrenar i den mening som avses i 1 kap. 3 § sekretesslagen ska således göras på samma sätt som hittills. Endast om det finns olika delar av en myndighets verksamhet som har att tillämpa sinsemellan helt olika set av sekretessbestämmelser är det fråga om olika verksamhetsgrenar i sekretesslagens mening.

Avdelning I Inledande bestämmelser

Den första avdelningen innehåller en innehållsförteckning i syfte att göra lagen överskådlig, 1 kap., samt anger lagens tillämpningsområde, 2 kap. I 3 kap. finns definitioner av vissa begrepp. Grundläggande principer för hur sekretesslagen ska tillämpas som enbart har framgått av förarbetena till sekretesslagen har därmed lagfästs. Sålunda definieras t.ex. begreppen sekretess, sekretessreglerad uppgift, sekretessbelagd uppgift, sekretessbrytande bestämmelse, primär och sekundär sekretessbestämmelse och bestämmelse om överföring av sekretess.

Avdelning II Myndigheternas hantering av allmänna handlingar

Regeringen ansåg att Offentlighets- och sekretesskommitténs förslag i betänkan- det Ordning och redan bland allmänna handlingar (SOU 2002:97) till ny lag om hantering av allmänna handlingar inte ska genomföras. Regeringen ansåg dock att de flesta av kommitténs förslag bör genomföras till den del de avser en omarbetning och modernisering av bestämmelserna i 15 kap. sekretesslagen. Dessa förslag genomförs genom att de tas in i den andra avdelningen av den nya offentlighets- och sekretesslagen.

För att betona att offentlighet är huvudregel och att sekretess är undantag har bestämmelserna om registrering och utlämning av allmänna handlingar m.m. 15 kap. sekretesslagen placerats före sekretessbestämmelserna. Lagen har också fått benämningen offentlighets- och sekretesslagen.

4 kap. i den andra avdelningen innehåller bestämmelser om allmänna åtgärder för att underlätta sökande efter allmänna handlingar m.m. Bestämmelser finns om myndigheters hantering av allmänna handlingar, beskrivning av myndighetens allmänna handlingar, överföring av upptagning för automatiserad behandling i läsbar form m.m. Vidare har två nya bestämmelser införts, dels en bestämmelse om att myndigheter ska organisera hanteringen av sina allmänna handlingar så att de kan lämnas ut med den skyndsamhet som krävs enligt tryckfrihetsförordningen, dels en bestämmelse om att enskilda bör beredas goda möjligheter att söka allmänna handlingar. En informationsbestämmelse om arkivlagens bestämmelser har också tagits in i detta kapitel.

5 kap. handlar om registrering av allmänna handlingar och sekretessmarkering. Bestämmelsen om sekretessmarkering har gjorts teknikneutral då den även kan avse elektroniska handlingar. I 6 kap. finns bestämmelser om utlämnande av allmänna handlingar, överklagande m.m.

Avdelning III Allmänna bestämmelser om sekretess

Grundläggande principer för hur sekretesslagen ska tillämpas som tidigare enbart har framgått av förarbetena till sekretesslagen har nu lagfästs. Dessa och vissa andra grundläggande bestämmelser har tagits in i 7 kap. T.ex. finns regler om förbud mot nyttjande av sekretessreglerad uppgift, konsekvenser av att en sekretessreglerad uppgift lämnas till en annan myndighet och konkurrens mellan olika sekretessbestämmelser. I 8 kap. finns bestämmelser om vilka sekretessen gäller mot, t.ex. sekretess mot enskilda, andra myndigheter samt sekretess inom en myndighet. Bestämmelsen om att det gäller sekretess mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet när de förhåller sig självständiga till varandra ska enligt förarbetena (prop. 2008/09:150 s. 360) tolkas på samma sätt vid tillämpning av den nya lagen som vid tillämpningen av sekretesslagen.

Bestämmelser med hänvisningar till bestämmelser om tystnadsplikt m.m. som gäller utöver sekretesslagen har samlats i 9 kap.

Sekretessbrytande bestämmelser som är tillämpliga på sekretess enligt alla sekretessbestämmelser eller enligt ett stort antal sekretessbestämmelser samt bestämmelsen om undantag från miljöinformation har samlats i 10 kap. Sekretessbrytande bestämmelser som endast bryter sekretessen enligt en viss sekretessbestämmelse eller enligt några få bestämmelser har däremot placerats i anslutning till respektive sekretessbestämmelse i lagens fjärde och femte avdelningar. På motsvarande sätt har bestämmelser om undantag från sekretessbestämmelsers til--

lämpningsområde placerats i anslutning till respektive sekretessbestämmelse i lagens fjärde och femte avdelningar. Dock har de bestämmelser i 14 kap. 2 § sekretesslagen som i vissa fall bryter såväl hälso- och sjukvårdssekretessen som socialtjänstsekretessen placerats i den nya lagens tredje avdelning trots att de endast bryter sekretessen enligt en viss bestämmelse.

I detta kapitel finns alltså motsvarigheterna till 1 kap. 5 § och 14 kap. i sekretesslagen. I kapitlet finns bl.a. reglerna om samtycke, nödvändigt utlämnande, partsinsyn, tillvaratagande av sin rätt vid misstanke om brott, information till fackliga företrädare, utlämnande av uppgift med förbehåll, uppgifter till polisen för omedelbart polisiärt ingripande mot unga, uppgifter om misstankar om vissa brott mot unga och uppgifter om misstankar om begångna brott i övrigt, generalklausulen samt uppgiftsskyldighet som följer av lag och förordning.

Bestämmelserna om överföring av sekretess i 13 kap. sekretesslagen har placerats i ett kapitel i den nya lagens tredje avdelning, 11 kap. Bestämmelserna om överföring av sekretess till vissa organ bl.a. riksdagen, regeringen, JO, JK och domstolarna, har placerats i den nya lagens sjätte avdelning med särskilda bestämmelser om sekretess hos dessa organ. Bestämmelser om överföring av sekretess som endast avser sekretess enligt en viss sekretessbestämmelse har placerats i anslutning till respektive sekretessbestämmelse i den nya lagens fjärde och femte avdelningar.

12 kap. reglerar sekretessens betydelse i förhållande till den enskilde själv och i förhållande till vårdnadshavare. Här finns t.ex. bestämmelse om enskilds möjlighet att förfoga över sekretess till skydd för den enskilde själv. Bestämmelsen om i vilken utsträckning sekretessbestämmelser till skydd för enskild gäller i förhållande till dennes vårdnadshavare förtydligas.

Den omfattande paragrafen 16 kap. 1 § sekretesslagen, som reglerade i vilken mån tystnadsplikt inskränker den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, har delats upp i flera paragrafer. Ett kapitel med allmänna bestämmelser om rätten att meddela och offentliggöra uppgifter har tagits in i 13 kap. I det kapitlet har bl.a. bestämmelsen om meddelarfrihet och meddelarskydd för anställda i kommunala bolag placerats. Vidare finns bestämmelse om att den tystnadsplikt som följer av förbehåll som en myndighet har uppställt inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter.

Bestämmelser som reglerar i vilka fall tystnadsplikt som följer av sekretessbestämmelser eller av förbehåll som uppställts med stöd av bestämmelserna i den nya lagens fjärde-sjätte avdelningar inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, har tagits in sist i respektive kapitel i dessa avdelningar.

Bestämmelser som reglerar i vilken mån sådan tystnadsplikt som följer av bestämmelser i andra författningar än offentlighets- och sekretesslagen inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter placeras i en sjunde och avslutande avdelning i lagen.

Den nya lagens tredje avdelning avslutas med ett kapitel om ansvar, 14 kap.

Avdelning IV, V och VI

Sekretessbestämmelserna samlas i den nya lagens fjärde–sjätte avdelningar. Varje sekretesskapitel i de fjärde och femte avdelningarna disponeras på följande sätt. Kapitlen innehåller underrubriker med ledord som gör att det blir lättare att hitta bland sekretessbestämmelserna. Undantag från sekretessen regleras i respektive sekretessbestämmelse eller i anslutning till den. Begränsningar av den tid sekretess högst gäller regleras i respektive sekretessbestämmelse. Bestämmelser om bl.a. överföring av sekretess och sekretessbrytande bestämmelser placeras i anslutning till den bestämmelsen. Sist i varje kapitel regleras i vilken utsträckning tystnadsplikt begränsar meddelarfriheten.

Den fjärde avdelningen innehåller sekretessbestämmelser till skydd för allmänna intressen (kap. 15-20). Den femte avdelningen innehåller sekretessbestämmelser till skydd för enskilda personliga och ekonomiska förhållanden (kap. 21-40). I den sjätte avdelningen samlas bestämmelser om sekretess hos vissa organ (kap. 41-43).

Kommuners och landstings verksamheter

Nedan anges i vilka kapitel och paragrafer i fjärde och femte avdelningarna som man kan återfinna några av de mest centrala bestämmelserna som berör verksamhet hos kommuner och landsting.

17 kap. Sekretess till skydd för myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn

- Sekretess vid förberedelse inför revision (1 §) och
- sekretess för kunskapsprov (4 §).

18 kap. Sekretess till skydd främst för intresset att förebygga eller beivra brott

- Säkerhets- eller bevakningsåtgärd (8 §) och
- risk- och sårbarhetsanalyser (13 §).

19 kap. Sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse

- Myndighets affärsverksamhet m.m., (1-2 §§),
- upphandling m.m. (3 §),
- upplåning (4 §),
- fackliga förhandlingar och stridsåtgärder (6-7 §§), och
- rättsliga tvister (9 §).

21 kap. Sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer

- Hälsa och sexualliv m.m. (1 §),
- förföljda personer m.m. (3 §),
- utläningar (5 §), och
- behandling i strid med personuppgiftslagen (7 §).

22 kap. Sekretess till skydd för enskild vid folkbokföring, delgivning, m.m.

- Folkbokföring m.m.(1 §).

23 kap. Sekretess till skydd för enskild i utbildningsverksamhet m.m.

- Förskoleverksamhet (1 §),
- utbildningsverksamhet för barn och ungdom(2 §),
- annan utbildningsverksamhet (3 §),
- specialpedagogisk stödverksamhet (4 §) och
- skolbarnsomsorg (5 §).

24 kap. Sekretess till skydd för enskild inom forskning och statistik

- Psykologisk undersökning (1 §),
- rättspsykiatriskt forskningsregister (2 §),
- etikprövning och forskning m.m. (3 §),
- forskningssamverkan med enskild (5 §), och
- statistik (8 §).

25 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser hälso- och sjukvård, m.m.

- Hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet (1 §),
- sammanhållen journalföring (2 §),
- omprövning och tillsyn (3 §),
- patientnämndsverksamhet (4 §),
- omhändertagande av patientjournal (5 §),
- sekretess i förhållande till den vård- eller behandlingsbehövande (6 §),
- anmälningar (7-8 §§),
- en varas tillverkning och innehåll (9 §),
- undantag från sekretess (10 §),
- sekretessbrytande bestämmelser (11-14 §§),
- biobanker (15 §),
- donationsregister (16 §) och
- ersättning till steriliserade (17 §).

26 kap. Sekretess till skydd för enskild inom socialtjänst, vid kommunal bostadsförmedling, adoption m.m.

- Socialtjänst och därmed jämställd verksamhet (1 §),
- underårigs vistelseort (2 §),
- familjerådgivning (3 §),
- omhändertagande av personakt (4 §),
- anmälningar m.m.(5-6 §§),
- undantag från sekretess (7 §),
- och sekretessbrytande bestämmelser (8-10 §§),
- kommunal bostadsförmedling m.m. (11 §) och
- bostadsanpassningsbidrag (12 §).

**28 kap. Sekretess till skydd för enskild när det gäller socialförsäkringar, studie-
stöd, arbetsmarknad m.m.**

- Arbetsförmedling m.m. (11-12 §§).

**29 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som rör transporter och andra
former av kommunikation**

- Annan allmän samfärdsl (3 §) och
- tillstånd till färdtjänst (6 §).

**30 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m. i fråga
om näringslivet**

- Alkohol (20 §),
- förvärv av eller särskild förvaltning av hyresfastighet (22 §) och
- tillsyn och stödverksamhet av andra än statliga myndigheter (27-28 §§).

**31 kap. Sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till
näringslivet**

- Affärsverksamhet hos kommunala eller landstingskommunala företag (3 §),
- annan upplåningsverksamhet eller affärsmässig utlåningsverksamhet (4 §),
- uppdragsverksamhet för enskilds räkning (12-13 §§),
- administrativa tjänster åt en stiftelse (15 §),
- enskilds affärsförbindelser med myndigheter och vissa bolag (16-17 §§) och
- upphovsrättsligt skyddat verk (23 §).

**32 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som rör annan tillsyn,
granskning, övervakning, m.m.**

- Allmän kameraövervakning (3 §),
- överförmyndare och överförmyndarnämnd (4 §),
- räddningsinsatser och undersökningar av olyckor och tillsyn (8 §).

**34 kap. Sekretess till skydd för enskild vid utsökning och indrivning, skuldsane-
ring m.m.**

- Skuldsanering (6 §).

38 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som rör totalförsvar, krisberedskap m.m.

- Beredskapsförberedelser (7 §).

39 kap. Sekretess till skydd för enskild i personaladministrativ verksamhet

- Personalsocial verksamhet (1 §),
- personaladministrativ verksamhet i övrigt (2 § och 5 §) och
- adresser, telefonnummer m.m. (3 §).

40 kap. Sekretess till skydd för enskild hos övriga myndigheter och i övriga verksamheter

- Val (1 §),
- biblioteksverksamhet (3 §),
- växeltelefonister (4 §),
- teknisk bearbetning och lagring (5 §) och
- skadereglering (6 §).

Avdelning VII Tystnadsplikt som följer av andra författningar och som inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

I 44 kap. hänvisas bl.a. till lagen om yrkesverksamma på hälso- och sjukvårdens område och socialtjänsten (3 §) och lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (5 § p. 2).

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras främst av
Irene Reuterfors-Mattsson, tfn 08-452 75 44
Staffan Wikell, tfn 08-452 75 51
Lena Dalman, tfn 08-452 79 73

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Hans Ekman

Irene Reuterfors-Mattsson

Bilagor:

- 1 Jämförelsetabell: Offentlighets- och sekretesslag/Sekretesslag (1980:100) (prop. 2008/09:150, bilaga 7)
- 2 Jämförelsetabell: Sekretesslag (1980:100)/Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:150, bilaga 8)